

Summer 7-2014

INTELEGJENCA BIZNESORE

Valbona Fejzullahu

Follow this and additional works at: <https://knowledgecenter.ubt-uni.net/etd>

Part of the [Business Commons](#)

Fakulteti për Menaxhment, Biznes dhe Ekonomi

INTELEGJENCA BIZNESORE

Shkalla Bachelor

Valbona Fejzullahu

Korrik, 2014

Prishtinë

Fakulteti Menaxhment, Biznes dhe Ekonomi

Punim Diplome

2009-2012

Valbona Fejzullahu

INTELEGJENCA BIZNESORE

Mentori: Prof. Dr. Besnik Skenderi

Korrik, 2014

Prishtinë

Shkalla Bachelor

ABSTRAKTI

Qëllimi i temës është që të përshkruaj implementimin e Intelejencës Biznesore në kompanie dhe korporata të ndryshme.

Suksesi i Intelejencës Biznesore është ngushtë i ndërlidhur me kualitetin e marrëdhënieve në kompani si dhe me efikasitetin e proceseve brenda kompanisë. Kompanitë kërkojnë mënyra për t'i analizuar në mënyrë sa më eficiente sasi të mëdha të të dhënave që i kanë të mbledhura nga IT sistemet e tyre. Ato janë duke i aplikuar teknologjitë e reja nga Inteligjenca Biznesore që t'a analizojnë çdo aspekt të të dhënave për t'i kuptuar sjelljet e kompanisë dhe të ardhurat, qarkullimin dhe shpenzimet e kompanisë së tyre.

FALENDERIMET

Kam mësuar mjaft rreth kësaj teme gjatë punimit. Kur në fillim kam menduar të punoj mbi këtë tezë, iu referova mentorit tim dr. Besnik Skenderit (profesor në UBT) të cilit më mbështeti duke më ofruar materialet e nevojshme të cilat më ndihmuan mjaft.

Do të doja të falenderoj sinqerisht të gjithë ata që më ndihmuan dhe më dhanë mbështetje gjatë shkrimit të kësaj teme. Gjithashtu falenderimet e veqanta i takojnë familjës time të cilët më mundësuan të studioj në Universitetin për Biznes dhe Teknologji.

PËRMBAJTJA

LISTA E FIGURAVE	8
LISTA E TABELAVE	9
1. HYRJA	10
2. SHQYRTIMI I LITERATURES (HISTORIKU)	122
2.1 Intelegjenca Biznesore.....	12
2.2 Pse Intelegjenca Biznesore.....	133
2.3 Departamentet e shtrirjës të Intelegjencës Biznesore.....	155
3. TRENDET E ZHVILLIMIT NË SISTEMET E INTELEGJECËS BIZNESORE	166
3.1 SHARE POINT	177
3.1.1 Qarku i SharePoint.....	199
3.1.1.1 Portalet e Intranetit.....	2020
3.1.1.2 Përmbajtja e Ndërmarrjeve dhe të menaxhimit të dokumenteve	211
3.1.1.3 Faqet Extranet	211
3.1.1.4 Faqer Intranet	211
3.1.1.5 Libraritë	211
3.1.1.6 Sajtet.....	21
3.1.1.7 Faqet.....	222
3.1.1.8 Listat.....	222
3.1.1.9 Webpart.....	233
3.1.1.10 Shfrytëzuesit.....	233
3.1.1.11 Kërkimet	233
3.2 MICROSOFT PROJECT	244
3.2.1 Projekti.....	244
3.2.2 Planifikimi I Projekteve	244

3.2.3	Karakteristikat.....	255
3.2.4	Menaxhimi i orarit	266
3.2.5	Komunikimi I informatave të projektit.....	277
3.2.6	Përparsitë e përdorimit të aplikacioneve për menaxhimin e projekteve	288
3.2.7	Gant Chart.....	288
3.2.8	Struktura e Ndarjës se Punëve	299
3.3	MICROSOFT SERVER.....	30
3.3.1	Produktet e Microsoft Serverit.....	30
3.3.2	Veglat për bashkëpunim në linjë.....	30
4.	METEDOLOGJIA.....	322
5.	REZULATETET.....	333
6.	KONKLuzionET.....	34
7.	REFERENCAT.....	35

LISTA E FIGURAVE

Figura 1. Përparsitë e të përdorurit të Intelegjencës Biznesore.	143
Figura 2. Struktura e sistemeve të Intelegjencës Biznesore.....	155
Figura 3. Struktura e funksionimit të SharePoint.....	188
Figura 4. Benefitet e SharePoint.	199
Figura 5. Qarku i SharePoint.	20
Figura 6 .Struktura e Ndarjes së Punëve.....	299

LISTA E TABELAVE

Tabela 1. Burimi: Gartner (March 2011).....	166
---	-----

1 HYRJA

Shfaqja e revolucionit informatik në mbarë botën ndikon dukshëm në çdo lloj të biznesit dhe industri. Pavarësisht nga sasia e bollshme e informative brenda sistemit informativ të kompanisë për klientët dhe transaksionet e ndryshme, prap se prapë nuk mund t'i shfrytëzojnë këto informata në mënyrë të kënaqshme në aspektin e vendim marrjës taktike dhe strategjike.

Duke pasur si synim suksesin, kompanitë mundohen të gjejnë mënyra për analiza sa më efektive të këtyre të dhënave. Zbulimi si dhe reduktimi i mundësive për mashtrime, menaxhimi i rrezikut menaxhimi i klientëve, menaxhimi i dijës, menaxhimi i produkteve dhe parandalimi i humbjeve janë brengat kryesore të institucioneve financiare. Sot si kurrë më parë, institucionet financiare duhet t'a kenë fokusin në faktorët kyq të suksesit, sidomos në atë se sa është i kënaqur klienti dhe në lojalitetin e tij. Intelgjencia Biznesore mund të mbledh dhe mund të transformoj me miliona shënime për analiza të hollësishme, mund të ofroj vegla me anë të së cilave bankierët duhet t'i kuptojnë sjelljet e klientëve, kanë mundësi që në mënyrë efektive t'i përmbushin pritjet e tyre dhe në fund të arrijnë përparësi ndaj konkurrencës.

Nevojat dhe veset e klientëve analizohen nga grumbuj të mëdha të shënimeve, por megjithatë sa më shumë të dhëna që mbledhen aq më i vështirë bëhet koleksionimi, procesimi dhe shndërrimi i tyre në një dije relevante. Nëse ndodh pa ndonjë veglëri adekuate, ky process gjeneron shpenzime të mëdha dhe rezultate që janë vështirë të matshme.

Implementimi i Intelgjences Biznesore sistemeve në kompani fillon me mbledhjen, përmisimin dhe pastrimin e të dhënave ditore operationale nga burimet e mbrendshme dhe të jashtme. Pasja e këtyre të dhënave të përmisuara, ju mundëson bankave që t'i njohin dhe të përfitojnë nga mundësitë e reja në përforcimin e marrëdhënieve me klientin.

Intelgjencia Biznesore në mënyrë efektive e bashkon strategjinë e biznesit me teknologjinë informative duke u bazuar në infrastrukturën teknologjisë informative dhe aftësitë ekzistuese. Kthimi në investime i sistemeve të Intelgjences Biznesore pasqyrohet në rritjen e lojalitetit të klientëve, segmentimin e klientëve që janë më profitabil, përfitimin e klientëve të rinj si dhe në rritjen e vlerës së kompanisë në treg.

Proceset që po ndodhin në tërë botën si p.sh. shkrirjet (mergers) dhe përvetësimet (acquisition) i kanë bërë vendimet jashtëzakonisht heterogjene, me aplikacione të disintegroara, me pika të shpërndara (në vende dhe kohë) të mbledhjes dhe procesimit të të dhënave. Që të sigurohet një përkrahje efikase dhe me kohë e vendim marrësve në një ambient të këtyllë heterogjen dhe të shpërndarë është e pamundur pa aplikim të teknologjive të reja.

Ideja që të bëhet një mbledhje dhe unifikim i të dhënave nga burime të ndryshme dhe të shpërndara qon tek një koncept i njohur si Data Warehousing (deponimi i të dhënave). Data Warehouse e mbushur me të dhëna komplete të pastruara dhe të përmisuara është parakusht për transformimin e informatave në dije. OLAP dhe Data Mining (gërmimi në të dhëna) janë metoda të zakonshme për nxjerrjen e dijes së fshehur në shënime të ruhen në Data Warehouse [2]. OLAP mundëson manipulimin dhe analizimin e sasive të mëdha të shënimeve, krahasimin e tipeve të ndryshme të shënimeve, llogaritje komplekse dhe GUI (graphical user interface-përdoruesit të ndërfaqes grafike).

2 SHQYRTIMI I LITERATURE (HISTORIKU)

Këtu do të shqyrtojmë se sa është e nevojshme Intelgjencia Biznesore në ditët e sotme. Do të shohim statistikën dhe procesin e përdorimit të Intelgjencës Biznesore dhe avantazhet e përdorimit.

2.1 INTELIGJENCA BIZNESORE

Intelgjencia Biznesore është koncept që ka evoluar në këto dy dekadat e fundit duke iu referuar në mbështetje të teknologjive për organizatat dhe operacionet orrganizatave ekonomike dhe të menaxhmentin.

Definohet si ofrim i informacioneve të vlefshme dhe njohurive për vendimarrësit duke përdorur burime të ndryshme të informative të strukturuar dhe të pastrukturuar. Është mbledhje e informatave, fshirje dhe integrim i të dhënave nga burime të ndryshme duke paraqitur rezultatet në mënyrë për të ngritur vendimarrjen në biznes, për mbështjeten e teknologjisë biznesore për biznese që kanë për qëllim fuqizimin e njohurive të punëtorëve, shefave ekzekutiv, menaxherëve dhe analistëve për të ardhur deri tek një vendim i shpejtë dhe më i mirë.

I referohet për ti ndihmuar teknologjinë për kompani dhe kompanitë ekonomike, operacione dhe manaxhmentin. Koncepti i Intelgjencës Biznesore nënkupton ekzistimin e databasës operacionale, sisteme të ndihmesës në vendime dhe aplikacioneve të platformave që lehtësojnë qasjen në informacione ekonomike tek njerëzit që janë të përfshirë në menaxhimin e bizneseve. Dy dekadat e fundit kanë pasur rritje si në shërbime ashtu edhe në numrin e produkteve.

Në ditët e sotme kompanitë po shprehin dëshirën për të vlerësuar dhe për të ngritur asetet e tyre në sistemin e Biznes Intelgjences që përfshinë një vlerësim të saktë të vlerës së bizneseve dhe të bëj dallimin e kompanive tjera duke përdorur sisteme të krahasueshmerisë. Intelgjencia Biznesore ofron fundamente të majftueshme për procesin e krahasueshmerisë. Përmes procesit të përvetësimit dhe analizave nga burime të ndryshme të informacionit, sistemi i Intelgjencës Biznesore ndihmon në vendimarrje brenda kompanisë. Platforma e Intelgjences Biznesore përfshijnë teknologji të ndryshme si: analiza multidimensionale, data mining, menaxhment i njohurive dhe ndihmon në vendimarrje duke ofruar parashikime të trendeve, raporte, grafike dhe analiza si rezultat i kërkimeve në sistem.

2.2 PSE INTELIGJENCA BIZNESORE

Kostoja e të dhënave përvetësuese dhe ruajtja e të dhanunve në depot ka rënë ndjeshëm me përdorimin e Inteligjencës Biznesore. Shumë është duke u përdorur në botën e praktikës për të përshkruar aplikacionet e analizave. Është një nga top prioritetet e shefave informativ.

Inteligjenca Biznesore është bërë inovacion strategjik dhe është duke u konsideruar si instrument në rritjen e efektivitetit dhe inovacioneve në kompani. Kjo ka rritur dëshirën e bizneseve që të fitojnë vëllime shumë të mëdha në mënyrë që të zgjerojnë sa më shumë avantazh konkurrues. Nevoja për të shkurtuar kohën mes aplikacioneve përvetësuese dhe vendim marrjës është një inovacion befasues në teknologjinë e Inteligjencës Biznesore.

Figura 1. Përparsitë e të përdorurit të Intelegjencës Biznesore.

Inteligjenca biznesore është process që përfshinë dy aktivitetet primare: duke futur të dhëna në aplikacionet e teknologjisë informative dhe nxjerrjen e rezultateve.

Intelegjenca Biznesore përbëhet nga një varg i aktiviteteve, procedurave dhe aplikacioneve shumë nga të cilat janë: deponimi i të dhënave (Data Warehousing), tezgat e të dhënave (Data Marts), veglat për OLAP (On-Line Analytical Processing), veglat për ekstraktim, transformim dhe ngarkim të të dhënave (Extraction, Transforming and Loading –ETL), portalet për informim, gjurmimi në të dhëna (Data Mining), modelimi biznesor etj.

Proceset që po ndodhin në tërë botën si p.sh. shkrirjet (mergers) dhe përvetësimet (acquisition) i kanë bërë sistemet informative të kompanive jashtëzakonisht heterogjene, me aplikacione të disintegruara, me pika të shpërndara (në vende dhe kohë) të mbledhjes dhe procesimit të të dhënave. Që të sigurohet një përkrahje efikase dhe me kohë e vendim marrësve në një ambient të këtyllë heterogjen dhe të shpërndarë është e pamundur pa aplikim të teknologjive të reja. Ideja që të bëhet një mbledhje dhe unifikim i të dhënave nga burime të ndryshme dhe të shpërndara qon tek një koncept i njohur si Data Warehousing (deponim i të dhënave).

Data Warehouse e mbushur me të dhëna komplete të pastruara dhe të përmisuara është parakusht për transformimin e informatave në dije.

OLAP dhe Data Mining (gjurmimi në të dhëna) janë metoda të zakonshme për nxjerrjen e dijes së fshehur në shënime të ruhen në Data Warehouse.

OLAP mundëson manipulimin dhe analizimin e sasive të mëdha të shënimeve, krahasimin e tipeve të ndryshme të shënimeve, llogaritje komplekse dhe GUI (graphical user interface) intuitive për prezantim të rezultateve. Veglat e OLAP janë komponente të domosdoshme të sistemeve të BI-s dhe portaleve për informim.

Data Mining bazohet në algoritme për detektim të mostrave të panjohura dhe të papritura në një grumbull të madh të shënimeve, në algoritme për grupim dhe segmentim të shënimeve si dhe gjetjen e varshmërive në mes variablave multidimensional. Rezultatet e analizave të Data Mining zakonisht paraqiten grafikisht.

Aplikacionet për Data warehouse, OLAP dhe Data Mining janë përvetësuar nga shumë kompani moderne për të gjetur zgjidhje në kohë nga shumë probleme të parashtruara që më parë kanë tërhequr shpenzime të mëdha.

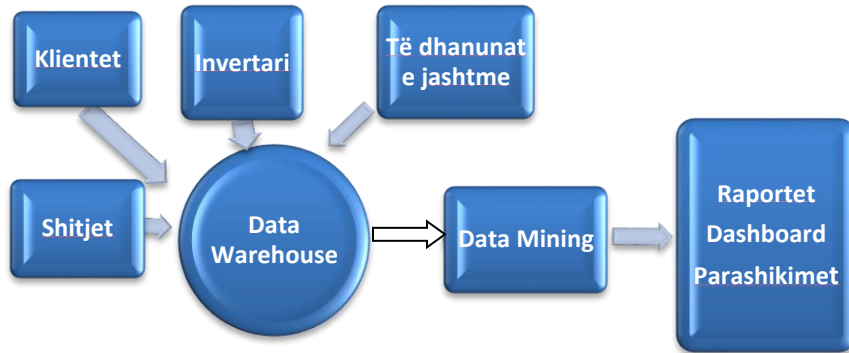

Figura 2. Struktura e sistemeve të Intelgjencës Biznesore

2.3 Departamentet e shtrirjës të Intelgjencës Biznesore

Ndikimi I Intelgjencës Biznesore brenda kompanisë më së shumti është I zhvilluar në keto tri departamente:

- 1. Marketingu** - ndihmon për të identifikuar mundësitë e tregut dhe zonat ku normat e tregut janë të pakënaqshme. Analiza mund të identifikojë produktet që kanë shtitje më të kënaqshme në fusha të caktuara demografike. Informacioni i marrë ndihmon drejtuesit për të vlerësuar efektivitetin e fushave të marketingut për një varg të caktuar të konsumatorëve dhe të segmenteve të tregut.
- 2. Financat** - duke përdorur një sistem të Intelgjencës Biznesore mund të identifikojmë dhe të kuptojmë më mirë të treguesit e profitabilitetit dhe identifikuar zonat me kosto të paqëndrueshme.
- 3. Shitja** - ju mund të merrni një pasqyrë të shitjës dhe kostove të shpërndarjes në segmente të ndryshme, njësitë kohë dhe konsumatorët. Agjensitë mund të identifikojë paraqitjet e mira dhe ato jo të mira, shitjet dhe tarifat. Ju mund të përcaktoni fitimin e saktë të çdo shitjeje të bërë.
- 4. Operativa** - sistemet e Intelgjencës Biznesore lehtësojnë identifikimin e zonave të performancës në një organizatë dhe të krijojnë tregues kryesorë për të matur performancën.

3 TRENDET E ZHVILLIMIT NË SISTEMET E INTELEGJECËS BIZNESORE

Trendi i tregut global të zgjidhjeve të zbulimit të biznesit është në rritje në vitet e fundit, shumë zhvilluesve të aplikacioneve ofrojnë aplikacionet më të mira dhe më të lira, duke u përpjekur për të tërhequr klientët nga kompanitë e vogla dhe të mesme. Të ardhurat në mbarë botën e tregut të zbulimit të biznesit sistemet e software, analiza dhe menaxhimi arritën vlerën 12.2 miliardë dollarësh në vitin 2011, deri nga 16.4% të shumës prej 10.5 miliardë dollarësh në vitin 2010. Ky sektor u rendit i dyti me rritje më të shpejtë në mesin e sektorëve në tregun e softuerit për sektorin e biznesit global. Rritja ishte për shkak të faktit se përkundër kufizimeve buxhetore kompanitë vazhduan të investojnë në Teknologjitë Informative dhe rritjen e interesit në teknologji të reja për zbulimin e njohurive.

Të ardhurat botërore për Inteligjencën Biznesore dhe Performancës së Menaxhmentit 2010-2011 (në miliona USD).

Kompanitë	Të hyrat 2011	Pjesa e tregut % 2011	Të hyrat 2010	Pjesa e tregut % 2010	Rritja (%)
SAP	2,883.50	23.6	2413.1	23	19.5
Oracle	1,913.50	15.6	1645.8	15.7	16.3
SAS Institute	1,542.80	12.6	1386.5	13.2	11.3
IBM	1,477.60	12.1	1222	11.6	20.9
Microsoft	1,059.90	8.7	913.7	8.7	16
Tjera	3,363.80	27.5	2931.1	27.9	14.8
Total	12,241.10	100.1	10,512.20	100.1	98.8

Tabela 1. Burimi: Gartner (Maerch 2011).

Tabela 1. paraqet situatën në mbarë botën të tregut të sistemeve ndihmëse për vendimarrje në dy vitet e kaluara. Siç shihet në tabelë pozitën më të lartë në vitet e fundit e zë SAP, e cila perfshinë 24% të tregut, pasuar nga Oracle, Instituti I SAS dhe IBM me një pjesë të ngjashme të tregut dhe e fundit është konkurrent i madh Microsoft.

3.1 SHARE POINT

SharePoint është aplikacion i zhvilluar nga Microsoft dhe shërben për vendosjen e bashkpunimit dhe shpërndarjes së informatave në kompani, Kur punoni me SharPoint ju do të përdorni sajte, faqe, librai dhe lista.

Për here të parë është paraqitur në vitin 2001. Historikisht është I lidhur me intranet, menagjment të përmbajtjes dhe menagjimin e dokumenteve. Mirëpo, verzionet e fundit kanë një kapacitet më të gjërë. Është një software dominant për të krijuar intranete të organizuara me një anketim që tregon se afër 50% e intraneteve janë të zhvilluara duke përdorur SharePoint. SharePoint ju ndihmon që të punoni ne mënyrë më të mirë që te punoni sëbashku me ekipin tuaj. Ju ndihmon që ti organizoni informata, njerëzit dhe projektet. Është më lehtë që të gjeni përgjigje, për tu lidhur me ekspertët dhe për të zbuluar njohurite.

Në ditët e sotme menxherët janë përgjegjës për planifikime, caktime të orarit dhe për udhëheqje në baza ditore. Për të qenë menaxher dhe drejtor të sukseshëm, përveç njohjes së proceseve menaxhuese, rol të rëndesishëm ka edhe komunikimi. Për më tepër, komunikimi I dobët është idenetifikur që ndikon në dështimin e projekteve (PMBOK, 2010, PRINCE 2009, Kerzner, 2011). Në rrethanat aktuale, menaxhërt dhe kompanitë veprojnë në rajone të ndara gjeografike dhe në zona dhe në kohëra të ndryshme kohore. Për këtë shkak edhe paraqitet nevoja për zbatimin e veglave funksionale për komunikim dhe ndarje të informatave. Vegla më e përdorur për këtë qëllim është SharePoint. (Gatewood, 2009).

Për me tepër SharePoint mundëson ruajtjen në linje (online) të dokumenteve nëpërmjet librarive të dokumteve. Sipas Doane (2010), që është bazuar në hulumtimin e tij, kompanitë në SHBA, paguajnë 16,990 USD në vit pe kohën të cilën e shpenzojnë duke kërkuar informata të cilat I posedon kompania. Me zbatimin e SharePoint këto shënime mund të ulën.

Me zbatimin e SharePoint, menaxherët dhe drejtorët shpenzone më pak kohë për komunikim, pasi që sipas Piyush , Dangayach dhe Nittal, (2011), rreth 88% te menxherëve e shpenzojnë gjysmën e kohës duke komunikuar me vartësit e tyre.

Figura 3. Struktura e funksionimit të SharePoint.

SharePoint përbehet nga një grup me qëllime të shumta teknologjike Web që mbështet nga një struktura e përbashket teknike. Paisjet e web janë dizajnuar që të jenë të përdorshme nga përdoruesit jo-teknik (usable by non-technical users). SharePoint mund të përdoret për të siguruar portalet intarnet, menaxhim të website dhe doukemteve, fajllave, bashkpunim, rrjetet sociale, extranet, websitet, kërkime të ndërmarrjeve dhe biznes inteligjenca. Gjithashtu ka integrimin e sistemeve, procesin e integrimi dhe aftësinë e automatizimit të rrjedhës së punës (Figura 3).

Softwarët e ndërmarrjeve p.sh pakot e ERP apo CRM shpesh japin disa integrimi të aftësive të SharePoint dhe gjithashtu inkorporojnë zhvillimin komplet të SharePoint duke u bazuar në teknologjitë websiteve dhe duke u bazuar në standardret e API. Si një aplikacion SharePoint siguron menaxhim qëndror, qeversije dhe kontrollet e sigurisë për zbatimin e këtyre kërkesave.

SharePoint është I përdorur nga 78% e nga 500 kompanitë. Mes viteve 2006 deri më 2011, Microsoft ka shitur mbi 36.5 milion licenca të përdorimit.

SharePoint I ndihmon departamentit të IT për kostot, riskun dhe kohën e tyre.

Office SharePoint server mund të lidhet me aplikacionet e biznesit siq janë: SAP, Siebel dhe Microsoft SQL server duke ju mundësuar mënyrën e lehtë për të publikuar raportet, listat dhe indikatorët kyq të performancës.

Kur ti publikoni raportet në njerin nga këto sisteme ju siguron të dhëna startegjike apo operacionale për vendim-marrje. Shembujt të raporteve përfshijnë MS Excel tabelat, SQL

raportet apo raportet në MS Access. Ekzekutivet dhe manaxherët e linjave mbështetën në raportet e sakta dhe në kohë në mënyre që të marrin vendime.

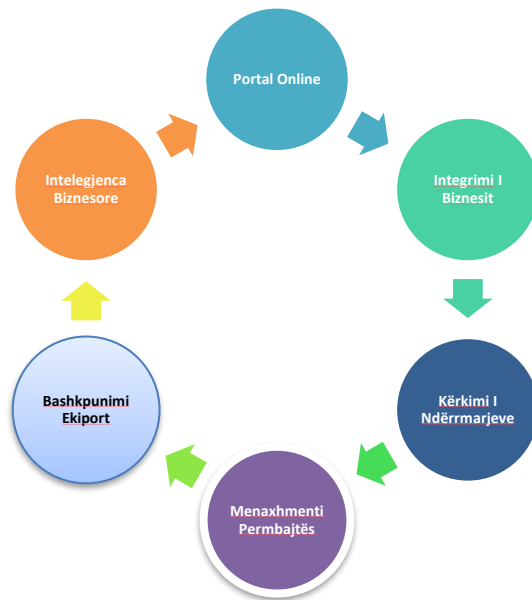

Figura 4. Benefitet e SharePoint.

3.1.1 Qarku i SharePoint

Qarku i Share Point përshkruan se çka mund të ofroj SharePoint paisjet brenda organizatës.

Qarku i referohet gjashtë rezultateve:

- 1. Uebfaqe:** Një faqe është një mjedis pune kontekstuale. Pasi është konfiguruar SharePoint, këto vende mund të krijohen pa ndonjë kërkesë për njohuri të specializuara. Një konteksti për një vend mund të jetë një organizatë e gjerë, ose ajo mund të jetë specifike për një ekip individual ose grup.
- 2. Komunitetet:** Një komunitet është një vend ku komunikimi dhe kuptimi ndodh. Komunitetet mund të ndodhë rreth çdo kontekst, dhe zakonisht do të zhvillojnë rreth dyja njohurive të përbashkëta, ose aktivitete të përbashkëta (të tilla si bashkëpunim).
- 3. Përmbajtja:** SharePoint siguron menaxhimin e dokumenteve dhe sende të punës që duhet të ruhen, gjetur, bashkëpunoi në, të përditësuar, menaxhuar, dokumentohet,

arkivohet, gjurmuar apo restauruar - në përputhje me pajtim përkatës ose politikat e qeverisjës.

4. **Kërkimi:** Shikon për komunitetet përkatëse, përmbajtjen, njerëzit, apo faqet: kërkimi është i bazuar në fjalë kyçe, përpunim, dhe analizës së përmbajtjes.
5. **Vështrimi:** Informacione nga çdo pjesë e organizatës mund të dalë në sipërfaqe brenda konteksteve të dobishme, duke siguruar informacion që mund të përmirësojnë efektivitetin.
6. **Kompozimi:** SharePoint mundëson kod-integrimin e të dhënave, dokumenteve dhe proceset për të siguruar aplikimet përbërëse ("pure-ups", bazuar në të dhënat e brendshme).

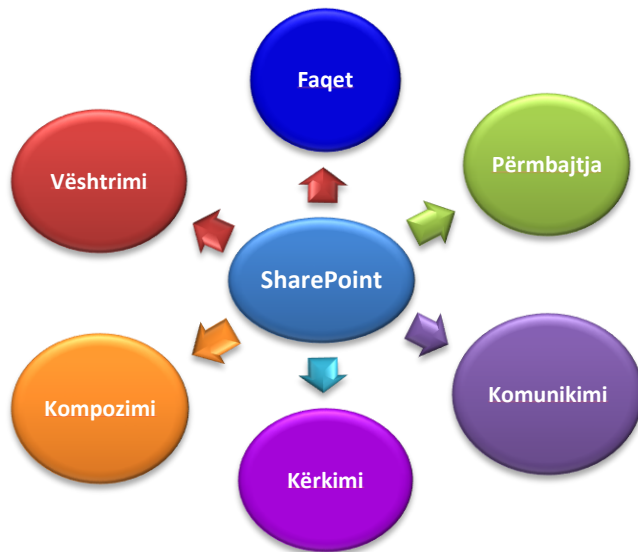

Figura 5. Qarku i SharePoint.

3.1.1.1 Portalet e Intranetit

Një intranet portal SharePoint është një mënyrë për të përqendruar qasje në informata të ndërmarrjeve dhe aplikimet në një rrjet të korporatave. Ajo është një mjet që ndihmon një kompani për të menaxhuar të dhënat e saja, aplikimet dhe më shumë informacion të lehtë. Kjo ka përfitime organizative të tilla si rritjen e angazhimit të punonjësve, procesin e menaxhimit të

centralizuar, reduktimin e stafit dhe duke siguruar mjetet për të kapur dhe njohuri sharetacit (p.sh. me anë të mjeteve të tilla si wikis / blogs).

3.1.1.2 Përmbajtja e ndërmarrjeve dhe të menaxhimit te dokumenteve

SharePoint është përdorur shpesh për të ruajtur dhe ndjekur dokumente elektronike ose imazhe të dokumenteve letër. Kjo zakonisht është gjithashtu i aftë për të mbajtur gjurmët e versioneve të ndryshme të krijuara nga përdorues të ndryshëm. Përveç kësaj për të qenë një platformë për sistemet dixhitale të menaxhimit rekord që plotësojnë qeverinë dhe standardet e pajtueshmërisë industri, SharePoint gjithashtu siguron përfitimin e një lokacioni qendror për ruajtjen dhe duke bashkëpunuar në dokumente, të cilat mund të reduktojnë ndjeshëm email-at dhe punë të dyfishta në një organizatë

3.1.1.3 Faqet Extranet

SharePoint mund të përdoret për të siguruar dhe mbrojtur me fjalëkalim, qasje në web-ballafaqohet me njerëzit jashtë një organizate. Organizatat shpesh përdorin funksionalitetin si kjo për integrimin e palëve të treta në proceset e zinxhirit të furnizimit ose për të siguruar një mjedis të përbashkët bashkëpunimi. [10]

SharePoint ofron një hartes Alternative Access, ose e SHBSH, e cila lejon njëjta 'faqe' që do të dalë në sipërfaqe nëpërmjet një numri të URLs të ndryshme, secili mund të ketë URL vet teknologjinë e saj vërtetimi lejon njëjti vend që të jetë si një intraneti në një rrjet ndërsa një extranet për përdoruesit e jashtëm.

3.1.1.4 Faqet Intranet

Duke përdorur veçoritë 'botuese', SharePoint mund të përdoret për të menaxhuar faqet e internetit të mëdha publike.

3.1.1.5 Libraritë

Libraria është një hapësirë ku ju mund të vendosni dokumentet të ndryshme të cilat mund të ndani me shshfrytëzuesit tjerë. SharePoint ju mundëson të krijoni librari te dokumenteve të formave te fotografive dhe wiki libraria. Për dokumentet e vendosura në library do të ruhen edhe versionet.

3.1.1.6 Sajtet

Një sajt është një koleksion i faqeve, site templates, listat, dhe bibliotekat konfiguruar me qëllim të arritjes së një qëllimi ekspres. Një faqe mund të përmbajë nën-faqet, dhe ato vende mund të

përmbajnë më tej nën-faqet. Në mënyrë tipike, faqet duhet të jenë krijuar nga zeroja, por faqet gjithashtu mund të krijohen në bazë të funksionalitetit të paketuara. Shembuj të templates site në SharePoint përfshijnë: blogs, (Team) bashkëpunimi faqet, dokumentet, dhe takime.

3.1.1.7 Faqet

Faqet përdoren për vendosjen e listave, librarive dhe përmbajtjeve tjera. SharePoint ju mundëson të krijoni faqe të zbrazëta dhe faqe që përmbajnë Webpart.

SharePoint ka tre përmbajtje-lloje primare faqe: faqet wiki, Web-faqet pjesë, dhe faqet e botuese. Ndryshe nga versionet e mëparshme të SharePoint, faqe default lloji është një 'Faqja Wiki', e cila mundëson pa-formë redaktimi bazuar në shiritin e veglave fjongo. Është e mundur për të futur web-pjesë në çdo lloj faqe.

3.1.1.8 Listat

Listat janë forma të cilat ju i mbushni. Në kuadër të SharePoint ju mund të krijoni lista me fusha sipas nevojës tuaj apo mund të krijoni lista duke u bazuar në një listë ekzistuese si kalendare, kontakte, delegim të detyrave etj.

Listat dhe bibliotekat janë ruajtur në faqet e SharePoint . Një Lista mund të mendohet si një koleksion të pjesëve të informacionit - të gjitha prej të cilave (zakonisht) të ketë pronat e njëjtë .

Kjo mund të konsiderohet si e ngjashme me një tryezë bazës së të dhënave . Për shembull, ju mund të ketë një listë të lidhjeve të quajtura " Lidhje e mia ", ku çdo send ka një URL , një emër dhe një përshkrim .

Listat kanë shumë karakteristika të tilla si menu , pika të nivelit ose lista nivelit leje, ndjekja, Historik Versionesh të shumta me përmbajtje të llojeve, të dhënave të jashtme dhe burime shumë më tepër tipare . Disa nga këto karakteristika të varet në versionin e SharePoint që është instaluar

SharePoint mbështet krijimin e pikëpamjeve të shumta të një listë ose bibliotekë, duke përfshirë grafikut Gantt dhe pikëpamjet kalendarike. Shikime mund të përcaktojë kolona për të treguar , renditjen , grumbullimi dhe vendos kriteret për përfshirje në listë. Shikime mund të jetë personale , ose të shpërndara në një grup të përdoruesve .

Nga viti 2007 e tutje, listat gjithashtu mbështetjen pika (dokument apo rekord) lejet e nivelit të sigurisë , ku çdo list item mund të ketë një nivel unik leje. Ky funksion mund të shkaktojë probleme në shikimin e listave të mëdha dhe Microsoft rekomandon që për vitin 2007 të ketë një listë jo më shumë se 1,000 lejet unike të përcaktuar, dhe në vitin 2010 se kufiri është 5.000 .

Një bibliotekë është një listë ku çdo send në listën referohet një skedar që është ruajtur në SharePoint . Bibliotekat kanë të gjitha sjelljet e njëjta si listat , por për shkak se biblioteka të përmbajë fotografi , ata kanë karakteristika ekstra . Një nga këto është aftësia për të hapur dhe të modifikohen nëpërmjet një klient të pajtueshme WebDAV (p.sh. Windows Explorer) .

Microsoft SharePoint vjen me një listë të para- përcaktuar dhe përkufizimeve të bibliotekave. Këto përfshijnë: Listat Lajmërim , blogs , kontaktet, bordet diskutim , bibliotekat dokument, i jashtëm (BCS) Content lista , faqe , anketat , dhe detyrat .

Disa prej këtyre paracaktuara listat ketë integrim shtesë. Për shembull , listat e bazuar në kontakt Content-Type , dhe listat e krijuar duke përdorur listën kalendar template mund të synced direkt me Microsoft Outlook.

3.1.1.9 Webpart

Shfaqin të dhëna prej burimeve tjera si për shembull nga listat, rezultate e kërkimeve apo nga ueb faqet tjera.

3.1.1.10 Shfrytëzuesit

Në kuadër te SharePoint mund të keni shfrytëzues që ka kontrollin e plotë të sajtit, kontribuesin që është shrytëzuesi që mund të shtoj dokumente ne librari dhe ti përdor listat dhe e keni shfrytëzuesin që ka mundesi vetëm të shoh përmbajtjet.

3.1.1.11 Kërkimet

SharePoint Fondacioni përmban një motor kërkimi të kufizuar. Microsoft prodhon një produkt të lirë të quajtur Microsoft Kerko Server Express për të plotësuar SharePoint Fondacioni. Versionet e ndryshme të kërkimit SharePoint ofrojnë karakteristika të ndryshme, duke përfshirë aftësinë për të kërkuar brenda dokumenteve dhe - përveçse në mjediset e cloud - të gjithë burimet e të dhënave të jashtme (të tilla si sistemet e file). Ju mund të lexoni një Kërkimi Enterprise SharePoint përmban krahasimin të thellë.

3.2 MICROSOFT PROJECT

Microsoft Project është software I menaxhimit të projekteve I cili është dizajnuar nga Microsoft Korporata dhe përdoret nga manaxherët për zhvilluar plane, për të kontrolluar progreset, për të menaxhuar buxhetin dhe për të analizuar volumin e punës.

3.2.1 Projekti

Definicioni më i shpeshtë për project është: projekti është një veprim që realizohet me seri të aktiviteve të palnifikuar dhe është I dizajnuar që ti arrijë objektivat në afatin e caktuar kohor. Definicioni më professional lidhur me projekte na jep PMI “Prjekti është një ambient menaxhuse që është krijuar për të dorëzuar një apo më shumë produktet të biznesit sipar planit specifik të rastit të biznesit “ apo edhe “Organizatë e përkohshme që nevojitet për krijimin e rezultateve të para definuara dhe unike në kohë dhe me resurse të para definuarar”.

Projektet përdoren për të krijuar produkte dhe të dorëzojnë përfitime për biznes.

Kur përfitimet e një projekti individual janë të varuar apo të lidhuar me një projekt tjetër, është e zakonshme të krijohet një nivel menaxhues mbi projekte për koordinimin e aktivitete të tyre.

Kur disa projekte janë të ndërlidhurar dhe kanë varësi ndërmenjet vete, atëherë ato projektë quhen **programe** dhe kur I kemi disa programe që janë të ndërlidhura dhe kanë vartësi mes vete duhet **prortfolio**.

Menaxhimi I projekteve është një discipline që merret me organizimin dhe menaxhimin e resurseve në atë mënyrë që projekti të kompletohet brenda fushës së veprimit, kualitetit, kohës dhe çmimit të paradefinuar.

Sfida e parë e menaxhimit të projekteve është të sugorhet që projekti do të dorëzohet në kuadër të kushtezimeve të caktura. Sfida tjetër më e madhe është alokimi I optimizuar dhe integritit të nevojshëm për ti arritur objektivat e paradefinuara.

3.2.2 Planifikimi i Projekteve

Palnifikimi është një prej pjesëve më të rëndësishme të procesit të menaxhimit të projekteve. Ne ambientet më shumë projekte, caktimi I orarit duhet të bëhet shumë kohë para fillimit të projektit dhe atë në dakordim më të gjitha palët e përfshira.

Si problem I njohur në menaxhimin e projekteve është identifikimi I ndryshimeve në orar. Si teknika për planifikim të projektit mund të përdorim CPM, PERT, Critical Path apo Monte Carlo. Për planifikimin të projekteve mund të përdorni diagramin rrjetit apo diagramin e Gantit.

- Ju mundëson ti dini qëllimet.
- Identifikon resurset e nevojshme për ti arritur qëllimet në afat.
- Identifikon aktivitetet e nevojshme për ta arritur kualitetin e produktit
- Ndhimin në njohjen e problemeve dhe rreziqeve në projekt.
- Përmison Rastin e Biznesit.

3.2.3 Karakteristikat

Projekti krijon buxhete bazuar në caktimin e punëve dhe burimeve. Përderisa burimeve të caktuara iu janë caktuar detyrat dhe janë vlerësuar punët e caktimtuara, programi llogaritë koston, të barabartë me kohën e punës shtesë, e cila rrotullon deri në nivelin e detyrës dhe pastaj për çdo detyrë përmbledhëse dhe më në fund në nivel projekti. Përkufizimet e burimeve (njerëz, pajisje dhe materiale) mund të ndahen midis projekteve të përdorur në një grup të përbashkët të burimeve. Çdo burim mund të ketë kalendarin e vet, që përcakton se çfarë ditë dhe ndërrime një burim I caktuar është në dispozicion. Normat e burimeve janë përdorur për të llogaritur kostot caktimin e burimeve të cilat janë mbështjellë dhe përmbliidhen në nivelin e burimeve. Çdo burim mund të caktohet detyrave të shumta në planet e shumta dhe çdo detyrë mund të caktohet burimeve të shumta, dhe oraret e aplikimit në detyrë të punojnë bazuar në disponueshmërinë e burimeve siç përcaktohet në kalendarët e burimeve. Të gjitha burimet mund të përkufizohen në etiketë pa kufi. Prandaj ajo nuk mund të përcaktojë se sa produktet të përfunduara mund të prodhohen me një sasi të caktuar të lëndëve të para. Kjo e bën Microsoft Project papërshtatshme për zgjidhjen e problemeve të materialeve në dispozicion shtrënguar të prodhimit. Software shtesë është e nevojshme për të menaxhuar një strukturë komplekse që prodhon mallra fizike.

Kërkesa krijon oraret kritike dhe zinxhir kritikë dhe zinxhir ngjarjeje për metodologjinë e palës së tretë shtesa janë gjithashtu në dispozicion. Oraret mund të jetë burim i rrafshoi nivelizimi I resurseve dhe zinxhirët janë të shfaqur në një tabelë Gant. Përveç kësaj, Microsoft Project mund të njohin klasa të ndryshme të përdoruesve. Këto klasa të ndryshme të përdoruesve mund të ketë

qasje në nivele të ndryshme të projekteve, pikëpamjeve, dhe të dhëna të tjera. Objekte të përshtatura sic janë: i kalendarët, pamjet, tabelat, filtrat, dhe fushat janë të ruajtura në një shabllon të përgjithshëm në MS që quhet Enterprise Global e cila është e ndarë me të gjithë përdoruesit.

3.2.4 Menaxhimi i orarit

Menaxhimi i orarit është një prej sfidave më të mëdha të cilat mund të ballaqohet një menaxher i projektit. Menaxhimi i orarit të projektit është një aktivitet që zgjat përgjatë tërë jetës së projektit dhe bëhet me qëllim që projekti t'i përmbahet afateve të paracaktuara kohore dhe të dorëzoj produktet sipas afatit. Orari i projektit përdoret për të monitoruar progresin e projektit. Në rast se shfaqen tejkalime atëherë orari azhurohet. Gjatë fazës së ekzekutimit dhe të kontrollimit menaxheri i projektit përdore orarin e planit bazik që ta përjcell progresin dhe ta matë performancën e projektit, Gjithë kjo mundëson që orari i projektit të zbatohet, monitorohet dhe të azhurohet, që produktet të dorëzohen sipas afateve të parapara dhe gjendja e orarit të projektit raportohet në raportet e projektit. Menaxheri i projektit duhet që rregullisht të kërkoj raporte për progres nga anëtarët e ekipit të projektit lidhur me aktivitetet në të cilat ata janë caktuar. Raporti i progresit duhet të përmbajë informata lidhur me angazhimin e resurseve në aktivitete si dhe angazhimin e paraparë që nevojitet për përfundimin e atyre aktiviteteve. Po ashtu ju duhet të keni vëmendje të theksuar për aktivitete kritike. Menaxheri i projektit duhet të jetë vigjilent dhe duhet të identifikoj çdo ndryshim në projekt që mund të ndikoj në orarin e projektit. Gjatë këtij procesi menaxheri i projektit duhet të ketë përgjigje në pyetjet:

- A është projekti në rrugën e duhur?
- A ka ndonjë çështje që duhet të adresohen tani?
- Cilat aktivitete janë duke marrë kohë më shumë ose me pak se që ka qenë e vlerësuar?
- Në qofte se realizimi i aktiviteteve është duke u vonuar cili është ndikimi në aktivitete të ardhshme?
- Cili është produkti i radhës që duhet të dorëzohet dhe duhet të jetë i gatshëm?
- Cili është angazhimi i deritashëm dhe sa ka nevojë që resurset të angazhohen në të ardhmën?
- A ka anëtarë të ekipit që janë të mbi ngarkuar apo të mos ka resurse të pa shfrytëzuara?

- Sa kohë ka qenë e shpenzuar deri më sot dhe cfar është koha e nevojshme për të përfunduar projektin?

Për punën në projekt duhen njerëz të duhur në vend të duhur. Njerëz me autoritet, përgjegjesi dhe njohuri që të marrin vendime në kohë të duhura. Ekipi për menaxhimin e projektit duhet të pasqyron interes të të gjitha palëve të cilat do të përfshihen në projekt, flasim këtu edhe për interes e biznesit, përdoruesit si dhe interesi I furnizuesit. Menaxhimi I projektit kërkon resurse dhe dhe cakton një seri të aftësive të cilat duhet të jenë ne dizpozicion të ekipit për menaxhimin e projektit. Është me rëndesi së vëmendja është përqendruar në të gjitha aktivitetet të cilat janë të përfshira në menaxhimin e projektit, kështu që asnjë aspekt I rëndesishem nuk është lënë anash. Është e rëndesishme se të gjitha aftësitë e nevojshme për projekt janë në dispozicion.

3.2.5 Komunikimi i informatave te projektit

Si pjesë e çdo projekti duht të jetë plani I komunikimit. Kjo luan rol të rëndesishëm në kontroll duke indentifikuar kush duhet të jep dhe të pranoj informata për projekt. Ky plan duhet të jep përgjigje në pytjet se:

- Kujt i duhen informatat
- Cfarë infoirmate ata kerkojnë
- Kur ju duhet ajo informatë
- Format i në të cilin duhet të prezantohet

Kjo duhet të perfshijë menaxhmentin e programit apo menaxhmentin e lartë si dhe palët tjera në interes, siç janë at atë te cilët do të përkrahin produktin në jetën e tij operativ.

Komunikimi I mirë në project do të thotë që ka një plan për të dhënë informacionin e duhur në kohën e duhur për njerezit e duhur.

Për një plan lominikimi të suksesshem të projektit, së pari duhet te krijohet një plan që përshkruan detyrat, afatet dhe njëkohesisht I tregon edhe përgjegjesite për përmbushjen e afateve kohore. Komuniki i mirë është një process bashkepunues. Në kët plan duhet të përfshihet edhe

mekanizmi I kthimit të informatave me qëllim për tu siguruar që të gjithë anëtarët e ekipit të projektit janë informuar dhe se ata e kanë mundësinë të japin kontributin e tyre.

3.2.6 Përparsitë e përdorimit të aplikacioneve për menaxhimin e projekteve

Edhe pse, për të menaxhuar një projekt, ju nevojitet shumë të dhena përdorimi I aplikacioneve do të ju lehtësoj punën tuaj. Përdorimi I aplikacioneve si MS Project do te ju ofroj:

1.Shabllone të gatshem, të cilët ju mund ti krijoni apo I shkarkoni nga internet dhe pastaj, ata I përshtatni sipas nevojave tuaja.

2.Aktivitete përseritëse, në rast se keni aktivitete që perseriten në periudha të caktuara kohore, MS Project ju mundëson të krijoni një aktivitet I cili do të përseritet gjatë jetës së projektiti.

3.Importimin e aktiviteteve ekzistuese, nëse keni krijuar apo keni pranuar aktivitete MS Project ju mundëson importimin e tyre nga MS Outlook apo nga MS Excel.

4.Shkëmbimin e informatave me MS Outlook dhe me MS Project Server.

5.Raporte të avancuara dhe mundësi për analizim. Përvec raporteve të intergruara MS Project do të krijoj raporte dhe grafike në MS Visio dhe në MS Excel që bazohet në të dhënat e projektit tuaj.

Konsolidim të projekteve. MS Project ju mundëson që ta ndani projektin tuaj në pjesë të vogla në mënyrë qe anëtarët e ekipit të projektit të kenë mundësi ta vendosin dhe ta përcjellim progresin e projektit.

3.2.7 Gant Chart

Gant Chart është një lloj grafiku me shtylla që ilustron një orar të projektit. Gantt Chart paraqet data e fillimit dhe të mbarimit të aktiviteteve si dhe ato të projektit. Ne kuadër të Gantt Chart paraqiten edhe varësitë dhe ndërlidhjet e aktiviteteve në kuader të projektit.

Gantt Chart përdoret gjatë procesit të planifikimit dhe caktimit të orarit si dhe gjatë monitorimit të progresit.

Gantt Chart është një vegël e dobishme që përdoret për paraqitjen e një plani kohor të aktiviteteve që përbejnë një projekt, poashtu I mundëson menaxherit të projektit ta dije saktësisht së cilat aktivitete duhet të realizohen në një kohe të caktuar.

3.2.8 Struktura e Ndarjës së Punëve

Struktura e ndarjës së punëve në menaxhimin e projekteve dhe sistemet inxhinierie është një vegël që përdoret për të përcaktuar dhe për të grupuar elementet diskrete të punës së një projekti në mënyrë që të ndihmojmë në organizimin dhe përcaktimin e realizimit të punëve në kuadër të projektit. Pjesë përberëse e strukturës së ndarjës së punëve mund të jetë produkti, shërbimi, e dhëna apo ndonjë kombinim I tyre.

Një strukturë e ndarjës së punëve gjithashtu ofron edhe kornizën e duhur për vlerësimin e kostos të detajuar dhe të kontrollit që bën të mundur ofrimin e udhëzimeve për punimin e orarit. Përveç kësaj struktura e ndarjës së punëve është një vegël dinamike dhe mund të rishikohet dhe të përditesohet sipas nevojës nga të nevojshme si nga menaxheru I projektit.

Filimi		New Milestone	
1	od	2	od
3/22/2011	3/22/2011	3/22/2011	3/22/2011

Hapja e themeleve		Ndertimi I katit të parë	
3	4d	4	28d
3/22/2011	3/3/2011	3/4/2011	4/12/2011

Figura 6 .Struktura e Ndarjës së Punëve.

3.3 MICROSOFT SERVER

Eshtë brend që I perket linjës se produkteve të Microsoft serverit. Kjo përfshin botimet server të Microsoft të sistemit operativ. Windows në vëtvete si dhe produktet në shënjester në tregun e biznesit të gjerë. Ndrysh nga Microsoft Dynamics ose Microsoft Office të linjave të prodhimit, shumica e produkteve të shitura nën këtë markë nuk janë për qëllim të jenë linje e shërbimeve të biznesit në vëtvete.

3.3.1 Produktet e Microsoft Serverit

Disa prej produkteve të përfshira në sistemin e Windows Server etiketimin e produktit janë të dizajnuara në mënyrë specifike për ndërveprim me Microsoft Office. Këto përfshijnë:

- Exchange Server – Email dhe collaboration server.
- Form Server - Server I bazuar në formë elektronike.
- Groove Server - Collaboration server; punon në lidhshmëri me Microsoft SharePoint Workspace.
- Lync Server – Mesazheve të menjëhershme dhe prania server, integrimi I sistemeve me PBX telefonike. Integron me Microsoft Lync.
- Project Server – Menaxhimi i projektit dhe shërbimet dhe alokimit të burimeve; punon si komponent server të Microsoft Project.
  - Project Portfolio Server
- SharePoint Server – Prodhon faqet e destinuar për bashkëpunim, file sharing, bazat e të dhënave të internetit, rrjeteve sociale dhe botuese të web.
- PerformancePoint Server – Server menaxhimit të performancës të biznesit
- Server të kërkimit.

3.3.2 Veglat për bashkëpunim në linjë

Bashkëpunimi në linjë është software bashkëpunues ose groupware është një software aplikim i projektuar për të ndihmuar njerëzit e përfshirë në një detyrë të përbashkët për të arritur qëllimet.

Një nga përkufizimet më të hershme të programeve bashkëpunuese është “procese të qëllimshme grupit plus software për të mbështetur ato”.

Qëllimi i dizajnit i softuerit bashkëpunues është për të transformuar mënyrën, dokumentet dhe mediat të pasura janë emëruesi i përbashkët për të mundësuar bashkëpunimin më efektiv ekipor. Bashkëpunimi , në lidhje me teknologjinë e informacionit, duket të ketë disa përkufizime. Kuptimi i dallimeve në ndërveprimet njerëzore është e nevojshme për të siguruar që teknologjitë e duhura janë të punësuar për të përmbushur nevojat e ndërveprimit .

Bashkëpunimi kërkon individëve që punojnë së bashku në një mënyrë të kordinuar, drejt një qëllimi të përbashkët . Realizimin e qëllimit është qëllimi primar për të sjellë ekipin së bashku. Bashkëpunimi në linjë ndihmon të lehtësuar orientuar në veprim ekipe që punojnë së bashku mbi distanca gjeografike duke siguruar mjetet që ndihmon komunikimin, bashkëpunimin dhe procesim e zgjidhjes së problemit. Përveç kësaj , software bashkëpunues mund të mbështesin funksionet e menaxhimit të projektit. Objektet ,dëshmi e prekshme e procesit të zgjidhjes së problemit, dhe rezultati përfundimtar i përpjekjeve bashkëpunuese, kërkojnë dokumentacionin dhe mund të përfshijë arkivimin e planeve të projektit, afatet dhe dorëzimin.

Përdorimi i programeve bashkëpunues në hapësirën e punës krijon një mjedis bashkëpunues pune. Një mjedis bashkëpunues pune mbështet njerëzit në të dy punën e tyre individuale dhe bashkëpunuese duke i dhënë kështu lindjen e një klasë të re të profesionistëve, e- profesionistë, të cilët mund të punojnë së bashku, pavarësisht nga vendndodhja e tyre gjeografike.

4 METEDOLOGJIA

Në këtë hulumtim është përdorur informata sekondare. Do të shqyrtojmë çdo proces biznesor të rëndësishëm për afarizmin e kompanics ku do të shohim se me aplikimin e teknikave të Intelegjences Biznesore këto procese do të përmirësohen në profitabilitet, në efijencë dhe në vlerë.

Kryesisht të dhënat që shfrytëzohen në këtë hulumtim janë marrë nga interneti, përkatësisht janë shfrytëzuar mundësit e “search engine-it” Google Scholar dhe publikimeve akademike te marre nga Google Scholar.

5 REZULTATET

Në hulumtimin tonë, proceset e rëndësishme ku implementohen teknikat e Intelegjences Biznesore i kemi shquar si variabla dhe gati në çdo proces shohim se me implementimin e teknikave të Intelegjences Biznesore ka ngritje të performancës e që kjo gjë padyshim pasqyrohet pozitivisht edhe në afarizmin e kompanive.

Kryesisht performancat e këtyre proceseve kanë impakt të konsiderueshëm në profit dhe shih për këtë teknikat e Intelegjences Biznesore të aplikuara ndihmojnë në uljen e kostove gjatë ofrimit të shërbimeve si dhe në ngritjen e të ardhurave gjatë shitjes së produkteve dhe shërbimeve klientëve të segmentuar.

Gjithashtu mundësia e detektimit dhe parashikimit të mashtrimeve ju ofron kompanive që të kenë një vetëbesim të shtuar gjatë pjesëmarrjes në treg. Vetëbesimi i shtuar i nevojitet kompanive edhe gjatë përballjes me konkurrencën e ku me ndihmën e algoritmëve të sofistikuar të Data Mining mund të reduktohet dukshëm numri i klientëve që kalojnë tek konkurenca.

Teknikat e Intelegjences Biznesore ndihmojnë në mbledhjen dhe krijimin e dijes së një kompanie. Edhe pse deri vonë Intelegjenca Biznesore ndihmonte në mbledhjen e dijes eksplicite, kohët e fundit me aplikimin e metodave të reja si p. sh. Text Mining ajo ndihmon edhe në mbledhjen e dijes të qetë duke i shndërruar kompanitë në një organizatë që mëson vazhdimisht. Dija dhe përvoja në një kompani bashkëkohore shpërndahet ndërmjet punonjësve të saj dhe asesi nuk mbahet vetëm nga një grup i menaxherëve gjë që pasqyrohet në kalimin më të shpejtë nga situatat Status- Quo që mund të gjendet në një kompani. Kjo ndihmon shumë edhe në procesin e vendim-marrjes dhe në planifikimet dhe parashikimet strategjike afatgjata të afarizmit.

6 KONKLuzionet

Edhe pse nuk u folë shumë, teknikat e Intelejencës Biznesore ndihmojnë shumë edhe në proceset tjera në kompani që nuk kanë impakt të madh në profit si p. sh. në kontabilitet apo në menaxhimin e resurseve humane por që performanca e tyre ia shton vlerën biznesore kompanisë.

Nga sa u tha më lartë del se implementimi i teknologjisë së Intelejences Biznesore ndihmon në rritjen e profitit dhe vlerës së biznesit të kompanisë me çka konsiderojmë të pranuar hipotezën e parashtruar më lartë.

6 REFERENCAT

- [1] Prof. Besnik S. Skenderi; MBA, MCT; “Planifikimi I Projekteve me Microsoft Office Project 2010”. Maj 2013 Prishtinë.
- [2] Prof. Besnik S. Skenderi; MBA, MCT; ‘Udhërrëfyes për SharePoint’ Mars 2013, Prishtinë.
- [3] Surajit Chaudhuri, Umeshwar Dayal and Vivek Narasayy; An Overview of Business Intelligence Technology; August 2011 | vol. 54 | no. 8. Communications of the ACM.
- [4] Akram Jalal Karim; Vol. 2 No. 19 [Special Issue - October 2011; “The Value of Competitive Business Intelligence System (CBIS) to Stimulate Competitiveness in Global Market”].
http://www.ijbssnet.com/journals/Vol_2_No_19_Special_Issue_October_2011/24.pdf
date accessed: 21/05/2014
- [5] Cristian Bucur; “Implications and Directions of Development of Web Business Intelligence Systems for Business Community”, Vol.LXIV; No.2/2012. <http://www.upg-bulletin-se.ro/archive/2012-2/9.%20BucurC.pdf> date of accessed: 01/04/2014
- [6] Sabina Popescu; “Business Intelligence Solutions – a Way of General Improvement of Efficiency and Effectiveness”. Volume 13, Issue 1, March 2012.
<http://www.rmci.ase.ro/no13vol1/09.pdf> date of accessed: 17/03/2014
- [7] Hsinchun Chen, Roger H. L. Chiang, Veda C. Storey; “Business Intelligence and Analytics: From Big Data to Big Impacts”; MIS Quarterly Vol. 36 No. 4, pp. 1165-1188/December 2012.
http://www.misq.org/skin/frontend/default/misq/pdf/V36I4/SI_ChenIntroduction.pdf date of accessed: 05/05/2014.
- [8] Diana Tarnavenau; “A virtual Community of Practice Proposal for Business Intelligence Researchers”. Informatica Economică vol. 16, no. 3/2012.
- [9] Carlo Verzellis; “Business Intelligence: Data Mining and Optimization for Decision Making”; 2009.
- [10] Solomon Negash (2004) “Business Intelligence”; Communications of the Association for Information Systems; Volume 13 , Article 15.
<http://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=3234&context=cais&sei-redirect=1&referer=http%3A%2F%2Fscholar.google.com%2Fscholar%3Fhl%3Den%26as>

[sdt%3D0%2C5%26q%3Dbusiness%2Bintelligence#search=%22business%20intelligence%22](#) date of accessed: 13/03/2014.